

**SURUNKALI TONZILLIT RIVOJLANISHIDAGI XAVF OMILLARINI
O'RGANISH VA DAVOLASH**

Avezov M.I., Raximov U.R.

TTA Urganch filiali “Otorinolaringologiya va oftalmologiya” kafedrasi

Muammoning dolzarbliyi: Hozirgi kunda aholi orasida surunkali tonzillitning ortishi va shu bilan birga uning asoratlangan bosqichga o'tishining ko'payishi otorinolaringologiyaning dolzarb muammolaridan biri bo'lmoqda. Buni aynan LOR bo'limlariga bo'layotgan kundalik murojatlardan bilish mumkin. Muammoning jiddiyligi bemorlarning umumiy ahvolining o'g'irlashishi, yutishdagi, gapirishdagi muammolardan va ish qobiliyatining qisman pasayishidan bilib olish mumkin.

Ishning maqsadi: surunkali tonzillitning xavf omillaini o'rganish orqali davolashda fotodinamik terapiyani samaradorligini baholash

Tekshirish usullari va materiallari: Mazkur tadqiqotning maqsadiga muvofiq va qo'yilgan vazifalarni amalgalash uchun 2021 – 2023 yillarda Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali klinikasi va Xorazm viloyati ko'p tarmoqli tibbiyot markazi ning LOR bo'limida burun to'sig'i deformasiyasi tashxisi bilan og'rigan 120 nafar bemor tekshiruvlarga jalbqilindi. Barcha bemorlar umum klinik va laborator tekshiruvlardan o'tkazildi.

Olingan natijalar: Tekshiruvdan o'tkazilgan bemorlarning jinsga nisbati taxlil qilinganda erkaklar 66 nafar ayollar 54 nafarni tashkil qildi. Shuningdek, bemorlar murojaati yillar kesimida o'rganilganda 2023 yilda oldingi yillarga qaraganda o'sish tendensiyasi kuzatildi. Bemorlarning aksariyati 18 dan 30 gacha bo'lgan yosh guruhiga to'g'ri keldi, bu umumiy bemorlar sonining 58% ini tashkil etdi.

“CONFERENCE OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES IN SCIENTIFIC INNOVATIVE RESEARCH”

Issue 3. March 2024

Tadqiqotga jalg qilingan 48 nafar bemorlarning barchasida burun to'sig'i qiyshiqligi aniqlandi, shuningdek, faringitlar 59 nafar bemorda surunkali evstaxeit , 21 nafar bemorda hamda 12 nafar bemorda otitlar aniqlandi.

Surunkali tonzillitning dekompensatsiyalangan shakli nafaqat bodomsimon bezlarining surunkali yallig'lanishining mahalliy belgilari, balki angina relapslari (surunkali tonzillitning kuchayishi), paratonsillit, paratonsillar xo'ppozlari, ichki organlarning kasalliklari shaklida dekompensatsiyaning namoyon bo'lishi bilan tavsiflanadi.Palatin bodomsimon bezlarining yallig'lanishi bilan bog'liq.

Bundan tashqari, surunkali tonzillitning dekompensatsiyalangan shakli surunkali intoksikatsiya belgilari bilan namoyon bo'lishi mumkin (bosh og'rig'i, ish qobiliyatining pasayishi, chарchoq, yurak va bo'g'imlarning og'rig'i va boshqalar).

Bemorlarning 20 foizida old va orqa qo'llarning yuqori qismlari qirralarining rolikli qalinlashishi (Zak alomati) qayd etilgan.

Xulosa surunkali tonzillitning intralakunar fotodinamik terapiyasi bodomsimon bez lakunalarining chuqur qismlarini patogen mikrofloralar bilan ifloslanishini kamaytiradi va uning gemolitik faolligini inhibe qilishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Aznauryan A. B., Aznauryan A. C., Sarkisyan D. G. surunkali tonzillitda bodomsimon to'qimalarning Gistofermentativ tahlili / / klinik tibbiyotning dolzarb masalalari. Yerevan, 20155 yil. 455 457-bet.
2. Anisimov D. N. UFO Qonining funktional holatiga ta'siri-surunkali tonzillitning turli shakllari bo'lgan bemorlarda Palatin bodomsimon bezlari: dis. Samarqand. 2009 yil.
3. Авезов М.И. Диагностическая ценность белка p53 при полипозном риносинусите // Журнал стоматологии и краинофациальных исследований. Материалы международной научно-практической конференции (Самарканд, 21

**“CONFERENCE OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES IN SCIENTIFIC
INNOVATIVE RESEARCH”**

Issue 3. March 2024

мая 2021 г.) – С. 326.

4. Авезов М.И., Мадаминова М.Ш., Садуллаева А.Ф. Эпидермальный фактор роста и его роль в диагностике полипозного риносинусита // Europ. Res.: Innovation in sci., Educ. and technol. – 2014, №1 – С. 92.
5. Авезов М.И., Рахимов А.П., Юсупов Д.Д. Роль онкомаркеров в диагностике полипозного риносинусита (обзор литературы) // Колонка редактора.
6. Каримов Р., Авезов М. Оценка перинатальных случаев смерти, уровня и состояния заболеваний уха, горла и носа // Вестн. врача. – 2021. – Т. 1, №1. – С. 60-63.
7. Юлдашев Б.С., Каримов Р.Х., Бекчанов А.Ж. COVID-19 Ўтказган чақалоқларда пневмониянинг морфологик ҳусусияти // International Scientific and Practical Conference of Students and Young Scientists " Sustainable Development: Problems, Analysis, Prospects "(Poland). – Varshava, 2023. – С. 26-28.
8. Kh K.R. et al. Pathomorphological characteristics of respiratory aircraft changes in infants born from mothers with COVID-19 // J. Health Care Life Sci. Res. – 2023. – Vol. 2, №8. – P. 21-28.

**Research Science and
Innovation House**